

Metodický materiál odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

K obecně závazné vyhlášce o místním poplatku z pobytu

1. Úvod

Místní poplatek z pobytu je novým poplatkem, který s účinností od 1. ledna 2020 nahrazuje v zákoně o místních poplatcích poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt a poplatek z ubytovací kapacity. Poplatek z pobytu může zavést, a to formou obecně závazné vyhlášky, kterákoli obec; není tedy vázán na žádné specifické podmínky (např. soustředění turistického ruchu v obci apod.).

2. Poplatník poplatku

Poplatníkem poplatku je podle § 3 zákona o místních poplatcích osoba, která v obci není přihlášená. Pojem přihlášení fyzické osoby v obci vymezuje § 16c zákona o místních poplatcích, podle kterého se za ně považuje přihlášení k trvalému pobytu podle zákona o evidenci obyvatel, nebo v případě cizinců – za splnění dalších podmínek - ohlášení místa pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, zákona o azylu nebo zákona o dočasné ochraně cizinců.

3. Předmět poplatku

Předmětem poplatku je podle § 3a zákona o místních poplatcích úplatný pobyt trvající nejvýše 60 po sobě jdoucích kalendářních dnů u jednotlivého poskytovatele pobytu, s výjimkou pobytu, při kterém je na základě zákona omezoována osobní svoboda. Poplatek je zaměřen na krátkodobé pobyty, které budou mít v praxi vesměs rekreační a turistickou povahu, nicméně není vázán na konkrétní účel pobytu (kromě vyloučení pobytů v důsledku zákonného omezení osobní svobody). Stejně tak není vázán na místo, kde je pobyt realizován, není tedy podmíněn pobytem v zařízení určeném k poskytování přechodného ubytování, ale vztahuje se i na všechny ostatní případy (umožnění stanování na zahradě, krátkodobé ubytování v bytě v rámci sdílené ekonomiky apod.)

4. Plátce poplatku

Poplatek je odváděn prostřednictvím plátce poplatku, kterým je podle § 3f zákona o místních poplatcích poskytovatel úplatného pobytu. Tento plátce je povinen vybrat poplatek od poplatníka a ve lhůtě stanovené obecně závaznou vyhláškou jej odvést správci poplatku. Nebude-li poplatek odveden plátcem poplatku včas nebo ve správné výši, vyměří mu správce poplatku na základě § 11 odst. 2 zákona o místních poplatcích poplatek platebním výměrem k přímé úhradě. Včas neodvedený poplatek nebo jeho část může správce poplatku podle § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích zvýšit až na trojnásobek.

Zákon o místních poplatcích ukládá plátci i povinnost vést a po stanovenou dobu uchovávat evidenční knihu a stanoví výčet evidovaných údajů i způsob vedení evidence (§ 3g). Pořadatelům masových kulturních či sportovních akcí poskytujícím pobyt jejich účastníkům pak umožňuje za stanovených podmínek plnit evidenční povinnost plátce ve zjednodušeném rozsahu podle § 3h zákona o místních poplatcích. Za porušení povinností ohledně vedení evidenční knihy může správce poplatku uložit plátci pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy až do 500 000 Kč podle § 247a odst. 1 písm. b) daňového řádu.

5. Sazba poplatku

V souvislosti s § 14 odst. 2 písm. a) zákona o místních poplatcích je stanovení sazby poplatku povinnou náležitostí obecně závazné vyhlášky. Sazba se vztahuje ke každému započatému dni pobytu, s výjimkou dne jeho počátku (který se ve výši poplatku nezohledňuje), a její výše nesmí podle § 3d zákona o místních poplatcích překročit v roce 2020 částku 21 Kč a od roku 2021 částku 50 Kč. V těchto zákonných limitech může obec stanovit vyšší sazby podle svého uvážení a nemusí ji v obecně závazné vyhlášce nijak zdůvodňovat. Poplatek nelze stanovit paušální částkou.

6. Osvobození a úlevy od poplatku

Podle ustanovení § 3b odst. 1 a 2 zákona o místních poplatcích je od místního poplatku z pobytu osvobozena osoba:

- nevidomá, osoba, která je považována za závislou na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona upravujícího sociální služby, osoba, která je držitelem průkazu ZTP/P, a její průvodce,
- mladší 18 let,
- hospitalizovaná na území obce ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče s výjimkou osoby, které je poskytována lázeňská léčebně rehabilitační péče
 - hrazená jako příspěvková lázeňská léčebně rehabilitační péče podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění, nebo
 - nehrazená z veřejného zdravotního pojištění,
- pečující o děti na zotavovací akci nebo jiné podobné akci pro děti podle zákona upravujícího ochranu veřejného zdraví konaných na území obce nebo
- vykonávající na území obce sezónní práci pro právnickou nebo podnikající fyzickou osobu nebo
- pobývajících na území obce
 - ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy anebo školském zařízení pro preventivně výchovnou péči anebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
 - v zařízení poskytujícím ubytování podle zákona upravujícího sociální služby,
 - v zařízení sloužícím k pomoci lidem v ohrožení nebo nouzi provozovaném veřejně prospěšným poplatníkem daně z příjmů právnických osob, nebo
 - za účelem výkonu záchranných nebo likvidačních prací podle zákona o integrovaném záchranném systému,
- příslušník bezpečnostního sboru, voják v činné službě, státní zaměstnanec nebo zaměstnanec České republiky pobývajících na území obce v zařízení ve vlastnictví České republiky nebo této obce v souvislosti s plněním služebních nebo pracovních úkolů.

Nad rámec výše uvedeného zákonného osvobození může obec na základě § 14 odst. 3 zákona o místních poplatcích v obecně závazné vyhlášce upravit další osvobození či úlevy od poplatku. Rozsah a konkrétní podoba dalšího osvobození či úlev je na uvážení obce s ohledem na místní podmínky a její potřeby a zájmy. Příslušná úprava však nesmí působit diskriminačně, tj. nesmí zvýhodňovat určitou skupinu poplatníků bez racionálního a legitimního důvodu.

S ohledem na to, že je poplatek z pobytu odváděn prostřednictvím plátce (který je navíc povinen zapisovat údaje týkající se fyzické osoby, které poskytuje úplatný pobyt, včetně výše od ní vybraného poplatku nebo důvodu jejího osvobození od poplatku, do evidenční knihy), uplatní poplatník z povahy věci případný nárok na osvobození či úlevu u tohoto plátce.

7. Ohlašovací povinnost

Obec musí na základě § 14 odst. 2 písm. b) zákona o místních poplatcích v obecně závazné vyhlášce stanovit lhůtu pro podání ohlášení ke vzniku nebo zániku poplatkové povinnosti. V souvislosti s § 14a odst. 1 zákona o místních poplatcích se ohlašovací povinnost v případě poplatku z pobytu vztahuje na plátce poplatku.

Ve lhůtě stanovené obecně závaznou vyhláškou je plátce povinen splnit ohlašovací povinnost, tj. ohlásit správci poplatku údaje vymezené ustanovením § 14a odst. 2 zákona o místních poplatcích. Povinnost ohlásit údaj podle § 14a odst. 2 zákona o místních poplatcích nebo jeho změnu se nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup (např. přístup podle § 16 zákona o místních poplatcích). Okruh těchto údajů správce poplatku zveřejní na své úřední desce.

Za nesplnění ohlašovací povinnosti ve lhůtě stanovené obecně závaznou vyhláškou je správce poplatku oprávněn uložit pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy dle § 247a odst. 1 písm. a) daňového řádu. Dodatečné splnění ohlašovací povinnosti na výzvu správce poplatku lze vynutit uložením pořádkové pokuty podle § 247 odst. 2 daňového řádu.

Změnu údajů uvedených v ohlášení je plátce povinen dle ustanovení § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích oznámit správci poplatku do 15 dnů ode dne, kdy nastala. Obec je oprávněna stanovit v obecně závazné vyhlášce tuto lhůtu delší.

Obec má možnost v obecně závazné vyhlášce povinnost podat ohlášení vyloučit. V takovém případě není povinna stanovit v obecně závazné vyhlášce lhůtu pro podání ohlášení. Vyloučení povinnosti podat ohlášení lze doporučit pouze za situace, pokud by správce poplatku měl k dispozici všechny potřebné údaje, anebo by je vůbec nepotřeboval.

8. Splatnost a způsoby placení poplatku

V obecně závazné vyhlášce musí obec s ohledem na § 14 odst. 2 písm. c) zákona o místních poplatcích stanovit splatnost poplatku. Splatnost si obec upraví dle svých podmínek. Splatnost je třeba stanovit tak, aby byla příslušná povinnost reálně splnitelná.

Způsoby placení místního poplatku jsou upraveny v § 163 odst. 3 daňového řádu. Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit další způsob placení a jemu odpovídající den platby poplatku, než je způsob placení a den platby podle daňového řádu. Obce nejsou oprávněny v obecně závazných vyhláškách daňovým řádem stanovené způsoby placení místního poplatku jakkoliv omezovat (např. stanovit možnost platit poplatek pouze v hotovosti).

-
- tento materiál popisuje předpokládaný právní stav k 1. lednu 2020;
 - právní názor uvedený v tomto materiálu není právně závazný, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze soud
-

Ministerstvo vnitra je v rámci své působnosti příslušné k posuzování zákonnosti obecně závazné vyhlášky.
Ústředním orgánem státní správy pro daně a poplatky je Ministerstvo financí.

Aktualizováno k datu: 24. října 2019
Zpracoval: odbor veřejné správy, dozoru a kontroly